

La disseminació crítica
X Simposi Internacional de Crítica d'Art

13.11–14.11.2015

On es troba avui la crítica d'art? La crítica s'ha disseminat per tot l'entramat artístic, fins al punt que l'actitud crítica és quasi un requeriment generalitzat si parlem d'art contemporani. Actualment no hi ha artista, comissari, educador o fins i tot institució artística de la qual no s'espera un posicionament crític. D'altra banda, aquesta situació també ha comportat que la crítica s'hagi dissolt entre mitjans i processos afins als engranatges productius i difusors de l'art, fins al punt que, pràcticament, la crítica d'art com a gènere hauria desaparegut.
L'actualitat de la crítica d'art la situem, per tant, entre l'eclosió d'una actitud i la redefinició d'un gènere; un moment de disseminació que volem atendre amb la X Simposi Internacional de Crítica d'Art de l'ACCA. Al llarg de dues jornades es faran un seguit de ponències, taules rodones i tallers per intentar abocar més llum sobre aquesta qüestió, de la mà d'algunes de les principals veus del panorama artístic nacional i internacional.

Programa de les jornades

DIVENDRES, 13 DE NOVEMBRE DE 2015
CRITICITAT: L'ECLOSIÓ D'UNA ACTITUD?

9 – 9.30 h Presentació
Oriol Fontdevila, comissari, escriptor i investigador especialitzat en art i educació.

9.30 – 10.30 h
La crítica en l'esfera de la circulació
Peio Aguirre
La crítica sembla haver-se evaporat o diluït, però la seva presència epigonal reapareix infatigablement, sobretot en línia i a les xarxes socials. El mercat ha necessitat sempre la publicitat. La crítica com a publicitat és la contribució més gran de la crítica al mercat. La circulació de la “crítica” és més gran que mai. Mentrestant, la crítica no pot renunciar a la que ha estat històricament la seva principal funció: la conformació d'una esfera pública.
Peio Aguirre és crític d'art, comissari independent i editor. Escriu al bloc Crítica y metacomentario, i és autor del llibre La línea de producción de la crítica (consonni, 2014).

10.30 – 11.30 h
Comissariat i edició com a observació crítica
Nuria Enguita
Com pot contribuir un projecte editorial clàssic a l'ecosistema actual de les arts, marcat per la circulació i la publicitat a les xarxes virtuals, d'una banda, i la ràpida conversió en espectacle o màrqueting, de l'altra? Com s'ha de treballar avui, tant en l'edició, la programació o el comissariat, des de l'actualitat del fet de pensar davant l'actualitat dels esdeveniments i del que és nou?
Nuria Enguita és programadora, curadora i coeditora de la revista Concreta. Va ser part de l'equip de curadors de la 31 Biennal de São Paulo, celebrada el 2014.

11.30 – 12 h Descans

12 – 13 h
Veure què passa quan les imatges de la càmera retraten la vida quotidiana
Mark Lewis
La tradició pictòrica ens ajuda a entendre millor i més críticament el món quan no estem mirant imatges. Dues coses que he après són: 1) que la imatge en moviment de la càmera produeix essencialment una imatge estranya, i 2) que la imatge en moviment de la càmera aprèn i copia de l'experiència de la ciutat moderna, en tant que la ciutat moderna pot ser considerada com l'escenari primigeni de l'experiència cinematogràfica.
Mark Lewis és un artista especialitzat en cinema i en imatge digital en moviment. És també cofundador i codirector d'Afterall. L'any 2009 va representar Canadà a la 53 Biennal de Venècia.

13 – 14 h
Sudando el discurso: una crítica encarnada
Aimar Pérez Galí
Un nou gest per apropar-me des d'una altra perspectiva a la conferència performativa Sudando el discurso, on, a diferència de la crítica tradicional, feta per un subjecte cap a un objecte d'estudi, la simultaneïtat del discurs, físic i intel·lectual, fa que subjecte i objecte coincideixin en la mateixa persona. La crítica s'encarna, sua. Amb aquest gest intentaré fer un pas més: comunicar l'alteritat d'aquest llenguatge quínestèsic.
Aimar Pérez Galí és intèrpret, coreògraf, investigador, pedagog i escriptor. Ha publicat Sudando el discurso (IN_formales /La Poderosa, 2013).

14 – 16 h Descans

16 – 18 h Primera part dels tallers conduïts en paral·lel per Thijs Lijster i Stephen Wright.

18 – 18.30 h Descans

18.30 – 20 h Taula rodona
Amb Peio Aguirre, Nuria Enguita, Mark Lewis i Aimar Pérez Galí.
Modera: Joana Hurtado Matheu

DISSABTE, 14 DE NOVEMBRE DE 2015
CRÍTICA D'ART: LA REDEFINICIÓ D'UN GÈNERE?

9 – 9.30 h Presentació
Joana Hurtado Matheu, escriptora, comissària i investigadora especialitzada en art i cinema.

9.30 – 10.30 h
Infraestructura
Irit Rogoff
Les institucions, les finances, les corporacions uneixen forces amb les retòriques culturals en forma d'infraestructures –aparentment neutres, aparentment disponibles, però al capdavant meres eines per rebutjar les vies d'accés crítiques. Atès que les infraestructures són els fonaments del modus operandi capitalista, hi ha possibilitats per pensar aquest model d'eficiència des d'una perspectiva crítica?

Irit Rogoff és escriptora, professora i comissària. Ensenya Cultura Visual a la Goldsmith London University, departament que va fundar el 2002, i és autora de The Way We Work Now (2016).

10.30 – 11.30 h
L'emancipació de la crítica: de l'especificitat a la compatibilitat
Stephen Wright
La modernitat ens ha acostumat a veure la crítica com una activitat específica a l'abast de tothom. Tot i així, sembla que les mateixes eines crítiques s'han adaptat a

altres usos en el moment històric actual. Avui la crítica opera separada de si mateixa. Ja no es concep per la seva especificitat, sinó per la seva compatibilitat amb altres activitats vinculades a l'art, i així s'escampa per tot tipus de terrenys, al servei d'usuaris àmpliament heurístics.
Stephen Wright és un escriptor especialitzat en art. Ensenya a portar la teoria a la pràctica a la European School of Visual Arts. Ha publicat Toward a Lexicon of Usership (Van Abbemuseum, 2013).

11.30 – 12 h Descans

12 – 13 h
Cap a una “espacialització” de la crítica
Thijs Lijster
El canvi de la modernitat a la contemporaneïtat durant la dècada de 1980 va de la mà de la deshistorització i la desterritorialització de la crítica. Malgrat que aquest desenvolupament s'ha de considerar críticament, les noves fonts teòriques també poden haver generat el discurs que ens permeti abandonar el camp tradicional de la crítica per crear així un nou espai on desplegar-la.
Thijs Lijster és professor ajudant en filosofia de l'art i cultura a la University of Groningen. Ha coeditat Spaces for Criticism. Shifts in Contemporary Art Discourses (Valiz, 2015).

13 – 14 h
GREBNEERG
David G. Torres
Podria ser que finalment s'hagi acomplert el projecte de les avantguardes: ser kitsch. Però per una via estranya, potser no imaginada: o és que la crítica no està sempre en la pitjor de les situacions? No l'exerceixen autors dèbils, que no parlen per veu pròpia i que sempre parlen de les experiències dels altres? La crítica llavors entroncaria amb formes artístiques i d'escriptura antiimaginatives i no creatives i demostraria que “el gran culpable” va encertar, però al revés.
David G. Torres és crític d'art a El Cultural i Bonart. És autor de l'assaig No más mentiras i director del Màster en Art actual a l'IL·3 (Universitat de Barcelona).

14 – 16 h Descans

16 – 18 h Segona part dels tallers conduïts en paral·lel per Thijs Lijster i Stephen Wright.

18 – 18.30 h Descans

18.30 – 20 h Taula rodona
Amb Irit Rogoff, Stephen Wright, Thijs Lijster i David G. Torres.
Modera: Oriol Fontdevila

Tallers

DIVENDRES 13 I DISSABTE 14 DE NOVEMBRE DE 2015, DE 16 A 18 H

La crisi de la crítica
Conduït per Thijs Lijster
Quina és la “crisi de la crítica” que ha estat motiu de tants debats al llarg de la darrera dècada i quins són els seus orígens? Podem parlar de crisi, quan la crítica és virtualment omnipresent? Aquest taller començarà amb una breu panoràmica històrica de la crítica d'art, seguida de debats sobre la funció del crític –com la interpretació, el judici, la connexió de l'obra al context sociohistòric–, així com sobre l'ús i abús de la crítica i les sortides de la crisi.
Al llarg de les dues sessions de treball canviarem l'enfocament, des d'una “crisi” cap a un “desplaçament” de la crítica, i discutirem els diferents canvis estructurals que han tingut lloc en el camp de la crítica. Com són, per exemple, les implicacions del desplaçament de la crítica en premsa escrita als blocs i fòrums d'Internet, o què passa quan artistes i comissaris esdevenen crítics. Intentarem trobar el sentit en allò que la crítica pot ser o esdevenir en l'esfera pública contemporània, mediatitzada i global.

Un gir lèxic: repensant els termes de la crítica
Conduït per Stephen Wright
El poderós vocabulari conceptual heretat de la modernitat occidental ens enfronta a una paradoxa inusual. La caixa d'eines terminològica està plena; totes les paraules instrumentals són allà, i fins i tot en bona forma. Però, d'alguna manera, no són les eines adequades per a la feina que cal fer; sinó les eines adequades per a un treball que ja no es necessita –són eines ajustades a vells edificis conceptuals, fundades en el mainstream del món de l'art, adaptades a pràctiques que provenen de l'autonomia estètica (fins i tot abans que fos anomenada així).

En aquest taller intentarem repensar el nostre vocabulari conceptual, per avaluar des d'una nova perspectiva termes que donem per fets i que ens agradaria retirar, i considerar en canvi termes procedents d'altres camps que podríem introduir al discurs crític de l'art. El que potser necessitem, abans de res, és reestructurar el nostre lèxic. Això no té res a veure amb buscar un nou tipus de parla especialitzada o amb encunyar neologismes, sinó amb adaptar termes que són comuns a altres camps lèxics, altres pràctiques de coneixement.

Arts Santa Mònica
Centre de la creativitat
La Rambla 7 08002 Barcelona T 935671110
Entrada Lliure
De dimarts a dissabtes d'11:00 a 21:00 h
Diumenges i festius d'11:00 a 17:00 h
Dilluns tancat
www.artssantamonica.cat

INFORMACIÓ GENERAL I INSCRIPCIONS
Entrada gratuïta. Per assistir al simposi cal inscripció prèvia a: simposiaccia@gmail.com. Per assistir als tallers cal escollir-ne un i enviar una carta de motivació i currículum a: simposiaccia@gmail.com. Els participants al simposi obtindran un certificat d'assistència. Traducció simultània, a excepció dels tallers.
Reproducció en temps real a: www.artssantamonica.cat i www.acca.cat

Arts Santa Mònica
Centre de la creativitat
La Rambla 7 08002 Barcelona
T 935671110

Entrada Lliure
De dimarts a dissabtes d'11:00 a 21:00 h
Diumenges i festius d'11:00 a 17:00 h
Dilluns tancat

www.artssantamonica.cat

Organitza

ACCA
Associació Catalana de Crítics d'Art

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

SANTAMÒNICA

Col·laboren

A*DESK
CRITICAL THINKING
www.a-desk.org

**INSTITUT
FRANÇAIS**
BARCELONA

La disseminació crítica

X Simposi Internacional de Crítica d'Art
13 i 14 de novembre de 2015

Peio Aguirre, Nuria Enguita, Mark Lewis,
Thijs Lijster, Aimar Pérez Galí, Irit Rogoff,
David G. Torres i Stephen Wright.

A cura d'Oriol Fontdevila i Joana Hurtado Matheu

SANTAMÒNICA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura